

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Λυσίας, *Υπὲρ Μαντιθέου* §§19-21

A1.

α.

1) – Σ: Ὡστε οὐκ ἄξιον ἀπ’ ὄψεως, ᾧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ’ ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν·

2) – Λ: ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ

3) – Σ: ἄμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος

β.

1) Η φράση «**διὰ ταῦτα**» αναφέρεται στο γεγονός ότι ο Μαντίθεος αγόρευσε σε νεαρή ηλικία στην Εκκλησία του Δήμου (ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ).

2) Με τις αντωνυμία «**τοιούτοις**» αναφέρεται στους πολίτες εκείνους που οι ίδιοι οι βουλευτές έχουν παρακινήσει με τη στάση τους να ασχοληθούν με τα κοινά.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Θουκυδίδης, *Ιστορίαι* §§2.40.2-3

Επισήμανση: Το συγκεκριμένο παράλληλο κείμενο (προγενέστερο του λόγου του Μαντίθεου) επιβεβαιώνει την προγονική παράδοση, την οποία επικαλείται ο ομιλητής, ότι δηλαδή στην πόλη της Αθήνας η ενασχόληση με τα κοινά και τη δημόσια ζωή παράλληλα με τις ιδιωτικές υποχρεώσεις συνιστά το κριτήριο για να χαρακτηριστεί κάποιος ως άξιος πολίτης. Το απόσπασμα από τον «Επιτάφιο λόγο» του Περικλή μπορεί να αξιοποιηθεί για εμβάθυνση στην έννοια της προγονικής παράδοσης που αναφέρει ο Μαντίθεος.

B4. 1-β, 2-α, 5-ε, 6-γ, 7-δ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Πλάτων, *Μενέξενος* 238 c1-238 d8

Ενδεικτικές νεοελληνικές αποδόσεις

Γιατί στ’ αληθινά η πολιτεία είναι τροφός και παιδαγωγός των ανθρώπων και η ωραία πολιτεία πλάθει τους ωραίους και ηρωικούς ανθρώπους και η κακή τους κακούς. Είναι ανάγκη λοιπόν να δείξω πως οι προγονοί μας έζησαν κι αναθράφτηκαν μέσα σε ωραία πολιτεία και χάρη σ’ αυτή και στους θεσμούς της κι εκείνοι έγιναν ήρωες και οι απόγονοί τους της δικής μας εποχής, που απ’ αυτούς

Πράγματι, το πολίτευμα διαμορφώνει τους ανθρώπους: το καλό διαμορφώνει καλούς ανθρώπους, το κακό κακούς. Πρέπει λοιπόν να δείξω ότι οι προγενέστεροι μας ανατράφηκαν μέσα σ’ ένα καλό πολίτευμα, πού χάρις σ’ αυτό και εκείνοι έγιναν γενναίοι, όπως γενναίοι είναι και οι σημερινοί, στους όποιους συγκαταλέγονται οι προκείμενοι

κατάγονται και οι νεκροί τούτοι εδώ. Γιατί το πολίτευμά μας ήτανε τώντι και σ' εκείνους τους καιρούς και είναι και τώρα ακόμα στα χρόνια μας το ίδιο, η αριστοκρατία. Με το πολίτευμα αυτό κυβερνιέται η πολιτεία μας στις ήμερες μας κι εκυβερνήθηκε σχεδόν πάντα και στα περισσότερα χρόνια της ιστορίας της από τους παμπάλαιους εκείνους καιρούς. Την πολιτεία μας άλλοι χαρακτηρίζουν ως δημοκρατία, άλλοι όμως μ' άλλο όνομα, όποιο αρέσει στον καθένα, στην πραγματικότητα όμως είναι η πολιτεία που σ' αυτήν κυβερνούνε οι άριστοι με τη φωτισμένη θέληση κι έγκριση του λαού. Άρχοντες έχει βέβαια η πολιτεία μας πάντα. Και οι άρχοντές μας παίρνουν την εξουσία στα χέρια τους, είτε κληρονομικά, είτε μ' εκλογή απ' το λαό. Κυρίαρχος στην πολιτεία μας είναι μοναχά ο λαός και ο λαός είναι αυτός που δίνει και τ' αξιώματα και την εξουσία σ' εκείνους που αναδειχονται ολοένα στη ζωή ως άριστοι στα μάτια του λαού. Με το ίδιο πνεύμα στην πολιτεία μας κανένας δεν κωλύεται ούτε απ' την κακή κι ασθενική φυσική διάπλασή του ούτε απ' τη φτώχεια ούτε απ' την κοινωνική αφάνεια της γενιάς του να καταλάβει και τα πιο ψηλά πολιτικά αξιώματα και να κυβερνήσει το λαό κι ούτε σ' εμάς όποιος έχει τ' αντίθετα πλεονεκτήματα είναι δυνατό ν' αναδειχτεί μονάχα χάρη σ' αυτά, όπως συμβαίνει στις άλλες πόλεις. Στη χώρα ετούτη εδώ ένας μόνο

νεκροί. Το πολίτευμα λοιπόν ήταν το ίδιο και τότε και τώρα, δηλαδή αριστοκρατία, και αυτό που μας κυβερνά σήμερα έχει από τη μακρινή εποχή ως επί το πλείστον την ίδια μορφή. Αυτό το πολίτευμα άλλος το ονομάζει δημοκρατία, άλλος με άλλο όνομα, όπως του αρέσει· στην πραγματικότητα όμως είναι αριστοκρατία με την επιδοκιμασία τού λαού. Άρχοντες βασιλείς βέβαια έχουμε πάντοτε· άλλοτε μεν είχαν τον τίτλο λόγω τής καταγωγής τους (ήταν δηλαδή κληρονομικοί), άλλοτε δε εκλέγονταν από τον λαό. Την πολιτική όμως εξουσία στην πόλη την κρατά στα χέρια του κατά το μεγαλύτερο μέρος ο λαός· παραχωρεί δε τα αξιώματα και τις κυβερνητικές θέσεις σ' εκείνους που κάθε φορά φαίνονται ότι είναι οι καλύτεροι, και γι' αυτό ποτέ κανείς δεν έχει αποκλεισθεί απ' αυτό το δικαίωμα (της εκλογής) εξαιτίας της πολιτικής αδυναμίας του ή της φτώχειας του ή της ασημότητας της καταγωγής του, ούτε για τα αντίθετα πλεονεκτήματα του έχουν αποδοθεί τιμητικά αξιώματα, όπως συμβαίνει σε άλλες πόλεις, αλλά ένας μόνο είναι ό όρος: όποιος θεωρηθεί ότι είναι σοφός ή ικανός καταλαμβάνει τα αξιώματα και ασκεί την εξουσία.

Μτφρ. Κ.Π. Αθανασάτος, 2007.

όρος ισχύει ως πανυπέρτατος νόμος, την εξουσία παίρνει στα χέρια του και κυβερνάει την πολιτεία μονάχα εκείνος που αναδειχνεται στη ζωή, κατά την κρίση του λαού, ως σοφός ή ενάρετος και δημιουργικός άνθρωπος.

Μτφρ. Ν. Κορκοφίγκας, 1951.

Γ4.

α.

αὐτήν: αντικείμενο στο ρήμα *καλεῖ*.

ᾧ: ετερόπτωτος επιρρηματικός προσδιορισμός (γενική της αιτίας) στο ρήμα *χαίρη* με το οποίο εισάγεται και η αναφορική πρόταση. (2 μονάδες)

ἡμῖν: δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα *εἰσιν*.

οὔτοι: υποκείμενο στο εννοούμενο ρήμα *εἰσιν*.

οὐδεῖς: υποκείμενο στο ρήμα *τετίμηται*.

β.

«Ὡς οὖν ἐν καλῇ πολιτείᾳ ἐτρέφθησαν οἱ πρόσθεν ἡμῶν»: Δευτερεύουσα (ονοματική) ειδική πρόταση, αντικείμενο στο απαρέμφατο *δηλῶσαι*.